

TRPĚLIVOST JE NEJLEPŠÍ PROSTŘEDEK PROTI VŠEM POTÍŽÍM

(Titus)

Jana Píšová
Hradec Králové

Kardiologie a neurologie

Donedávna dva odlišné obory

Změna:

Fibrilace síní – příčina kardioemboligenního iktu

FOA – možná příčina iktu

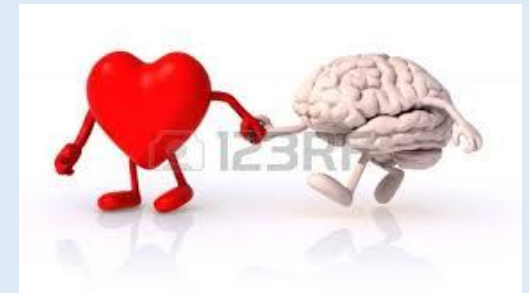
Intervenční neurologie(?) (radioneurolog.intervence)

Kardiolog – začal se zajímat o mozek

Neurolog – začal se zajímat o EKG a UZ

Největším společným problémem jsou

kryptogenní CMP

Kryptogenní CMP

Klasifikace

TOAST – Trial of ORG in acute stroke treatment

dle etiopatogeneze

1-4 známá

5 – kryptogenní – u pacientů mladších 55let až 40%

Další nutná vyšetření:

TEE, dlouhodobý ekg monitoring, RA, troponin, hyperkoagulační stav, UZ žilního systému.....

Kryptogenní CMP

Klasifikace ESUS (všechna kritéria musí být splněna)

Embolic stroke of undetermined source

1. Nelakunární infarkt detekovaný na CT/MR mozku.

Kmenové léze laterodorzálně v povodí cirkumferenc. tepen < 1,5 cm nejsou považovány za lakunární infarkty

(na rozdíl od lézí v povodí perforujících tepen)

2. Absence AS změn extra- nebo intrakraniálně, které by vedly ke stenose $\geq 50\%$ tepny zásobující oblast infarktu (dle CTA/MRA/neurosono)

3. Absence významného zdroje kardioembolizace

4. Absence jiné specifické příčiny infarktu (disekce, vaskulitida, abusus drog apod)

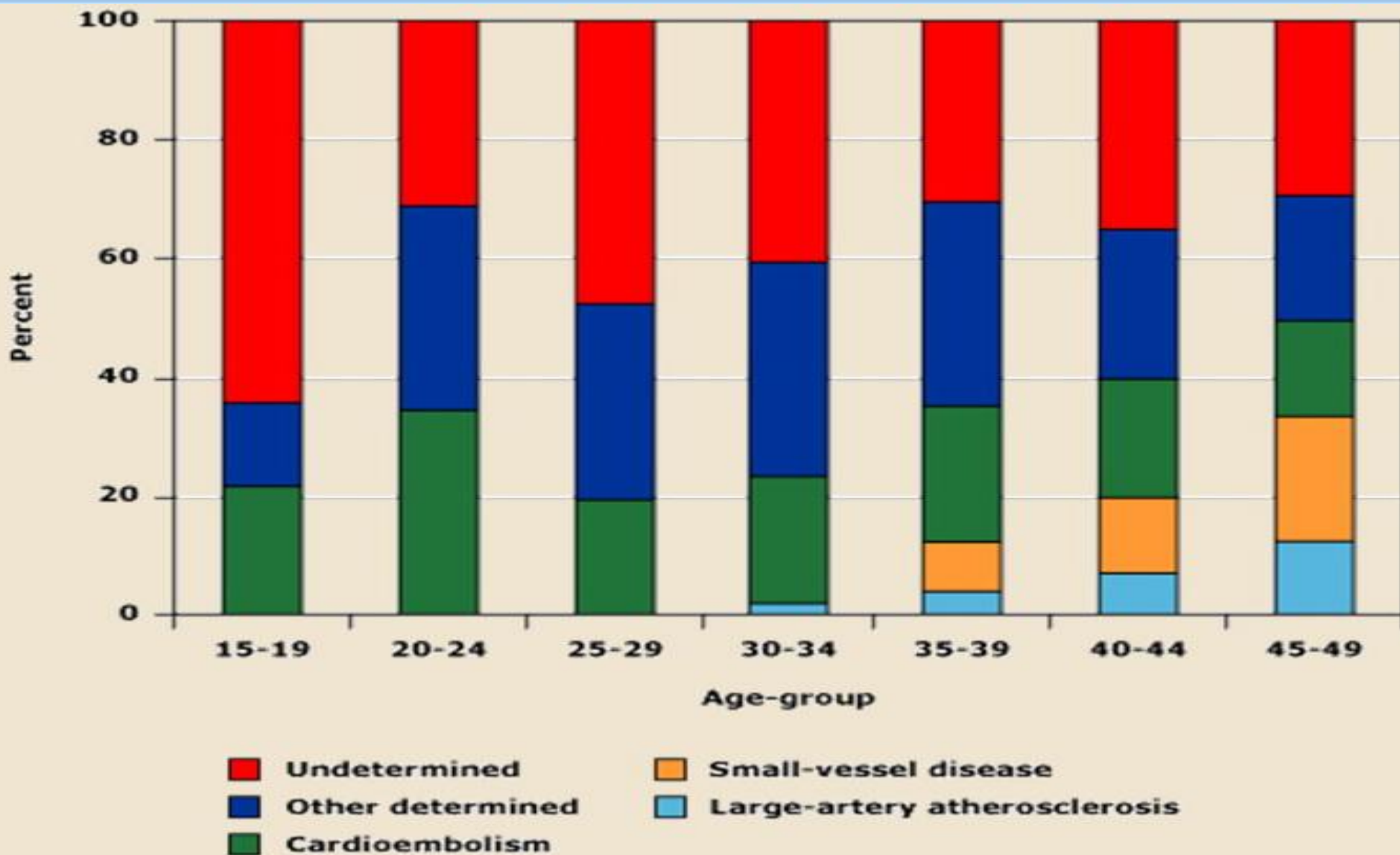
ESUS – nerozpoznaná etiologie

embolizace z aorty nebo z ulcerovaných nestenozujících plátů v krčních a mozkových tepnách

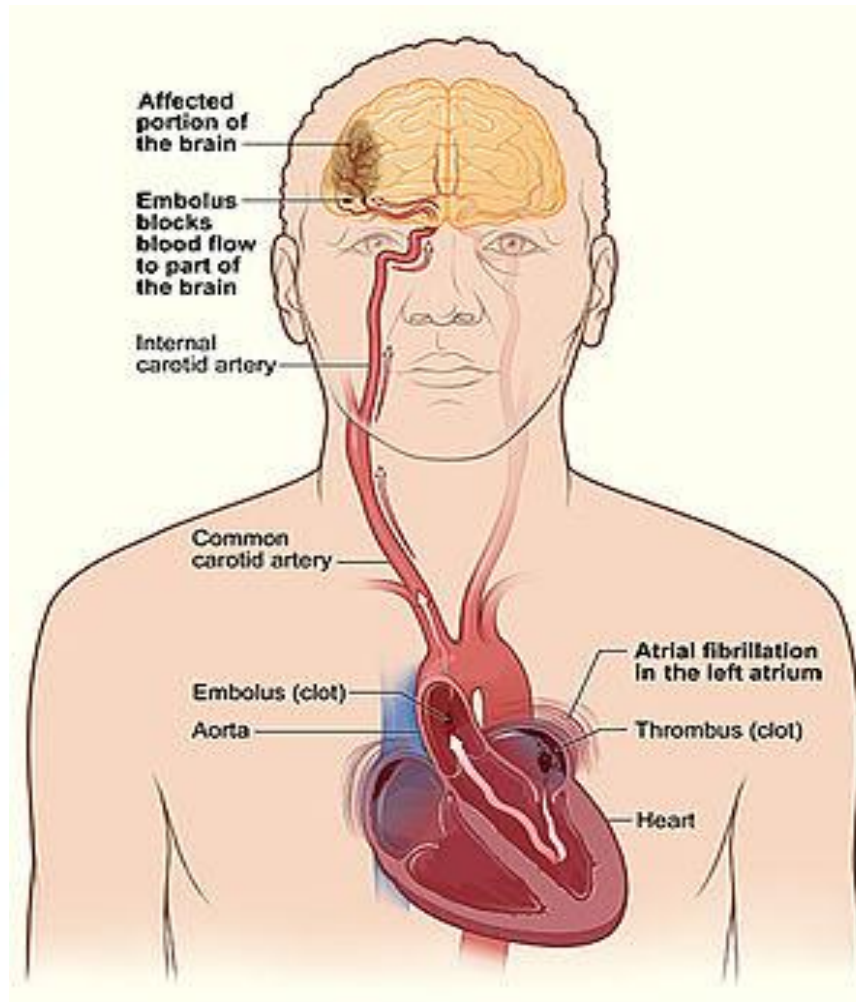
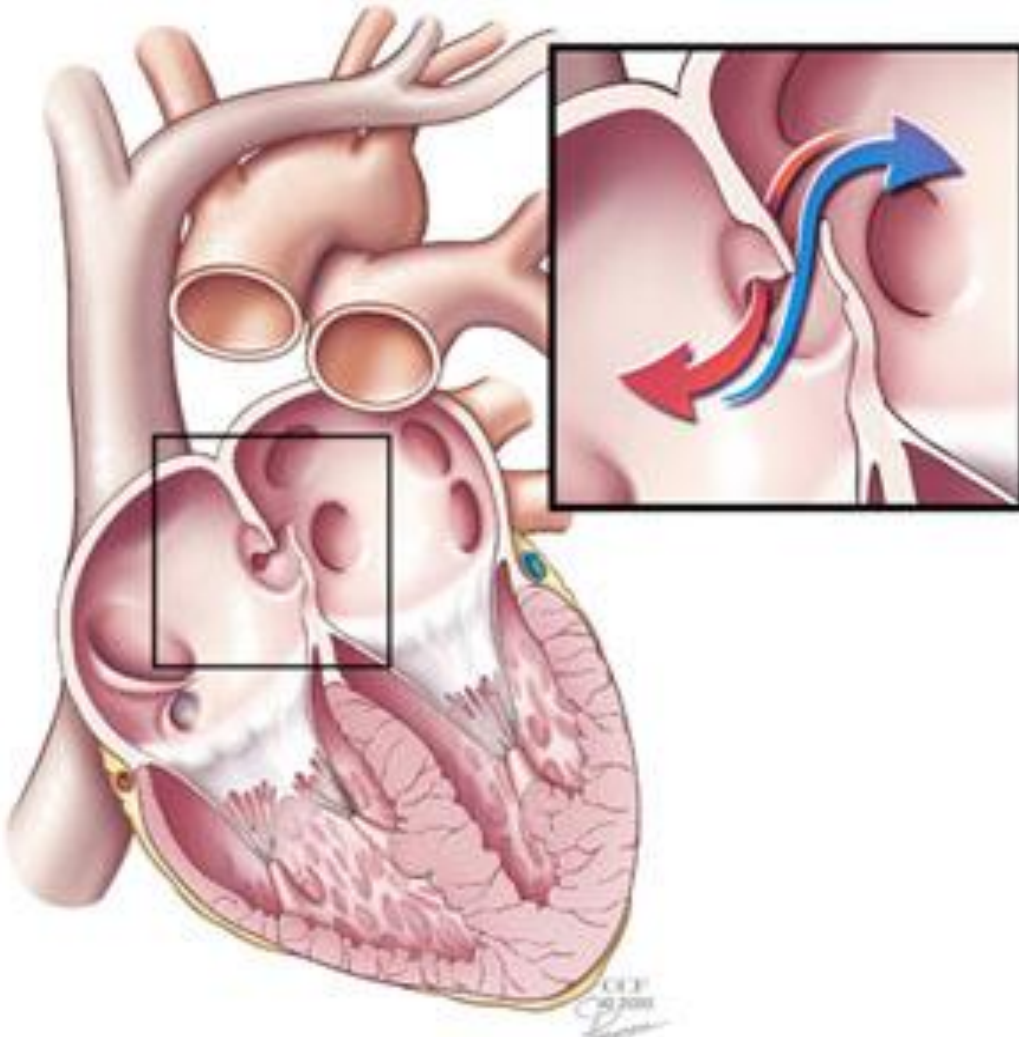
zdroj:www.cmp-manual.cz

Etiopatogenenze iCMP dle věku

PFO a/nebo fibrilace síní

PFO a ischemický iktus

PFO je řazeno do kategorie

onemocnění srdce s nízkým či nejistým rizikem embolizace do mozku

Kauzální vztah mezi PFO a iCMP nebyl dosud definitivně potvrzen

Úvaha na kauzální vztah vychází z častějšího zjištění PFO u mladých nemocných s kryptogenní iCMP (CS)

Dle sekčních studií PFO nalézáno u 20-26 % osob bez anamnézy CMP, ale až u 56 % nemocných mladších 55 let s CMP

Uvažované mechanismy uplatnění PFO

Paradoxní embolizace z periferního venózního systému
téměř nikdy nenalezneme

Embolizace z trombů vznikajících na defektní síňové
přepážce
nenalézáme

Tranzitorní poruchy srdečního rytmu při morfologické
abnormitě SS
nedetekujeme

Asociovaný trombofilní stav?
nediagnostikujeme

Co dnes víme o PFO a ischemickém iktu

Detekce PFO u nemocného s CMP neznamená nutně, že je kauzální

Vliv masivnosti P-L zkratu nebo jeho asociace s ASA na emboligenní riziko spíše nepotvrzen

Zdroj emboligenního iktu téměř nikdy nenalezneme

Literární zprávy ani klinická zkušenost nepotvrzují přítomnost tranzitorních poruch srdečního rytmu u nemocných s PFO

Asociace PFO s trombofilními stavy, která by byla větší než obecně v populaci, není potvrzena

Současná situace v léčbě a doporučení

„Best medical“ terapii pro PFO, která by snížila k riziko iCMP, neznáme

V současné době se doporučuje ASA. To reflektuje absenci definitivního důkazu přednosti AK terapie s výjimkou specifických situací

Data týkající se clopidogrelu nebo clopidogrelu + ASA chybějí

V současné době neexistuje důkaz přednosti některé z léčebných alternativ (AK, ASA, okludér) před druhou

Roční rekurence iCMP u nemocného s PFO léčeného medikamentózně uvádí mezi 3,8 – 12 %

Doporučení pro praxi

Jasně situace:

AK jako monoterapie tam, kde je jasná indikace k ní z jiných příčin (VTE včetně plicní embolizace, FS..)

Neurčité situace

jsou všechny ostatní:

u mladých:

spíše ne AK, ale uzávěr PFO nebo ASA

u starších:

AK nebo ASA - s přihlédnutím k individuálním okolnostem.

KAZUISTIKA

Martin, nar. 1981

RA: bez pozoruhodností,

OA: lehké asthma bronchiale alergické

Léky 0, jen sezonně Xyzal

Kouření 0

Alkohol příležitostně

Výkonostní sport – hokej, fotbal, lyže, kolo

IT specialista

Kazuistika-pokračování

10.8.2015

akutní vertigo s pocitem na omdlení, hemikranie, paréza a hypestezie LHK, špatná výslovnost, pokles l.koutku, stav trvá několik minut

Obj.neurologicky – porucha taktilního čítí LHK, ostatní neurologický náleznormální

TK: 143/94

Kazuistika - pokračování

Labor: zcela v normě

EKG: sin.r., norm.křivka

Rtg S+P – normální nález

CT v normě

AG v normě, ale během scanu porucha přístroje

UZ karotid - zcela normální nález

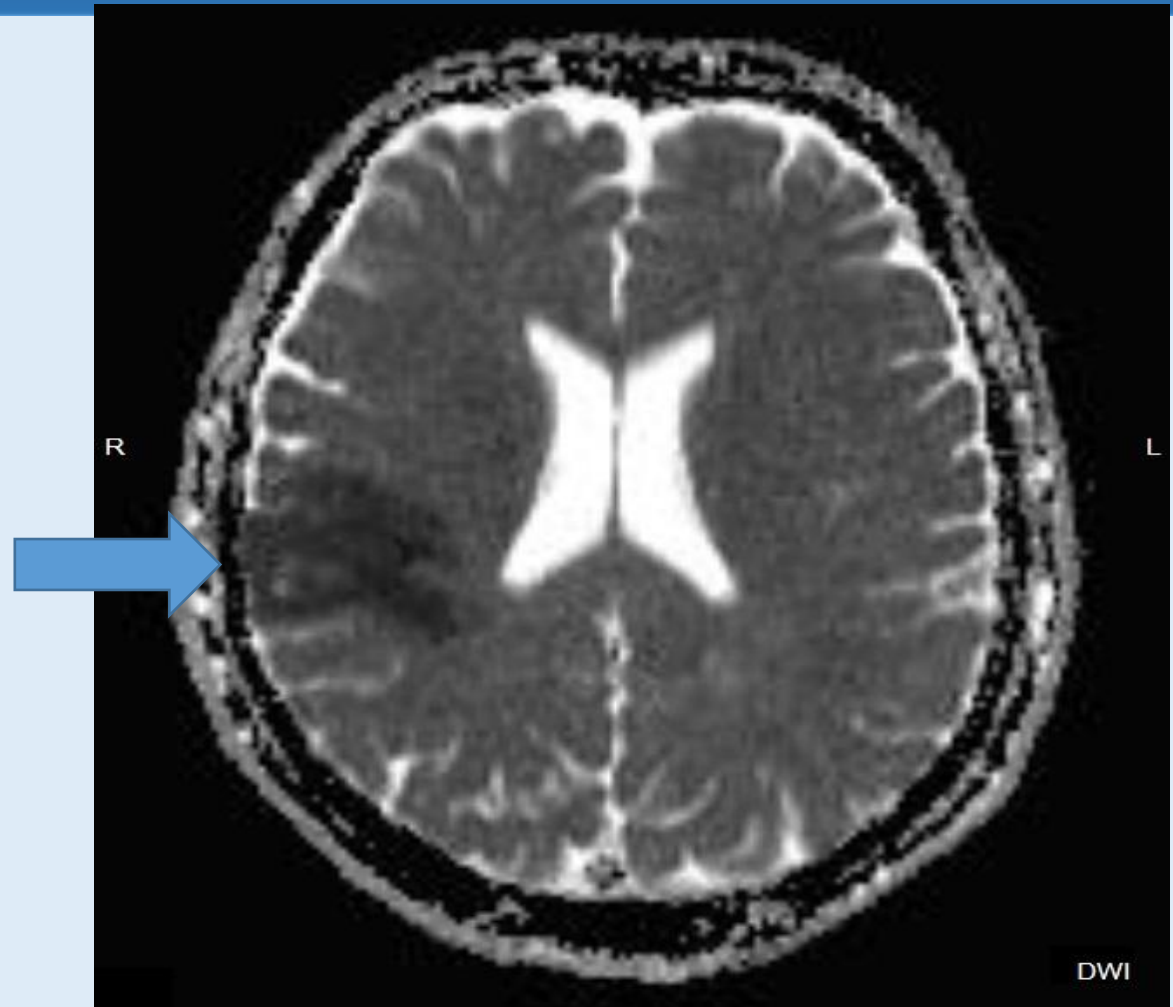
Kazuistika – pokračování

MRI

akutní ischemické
změny v povodí

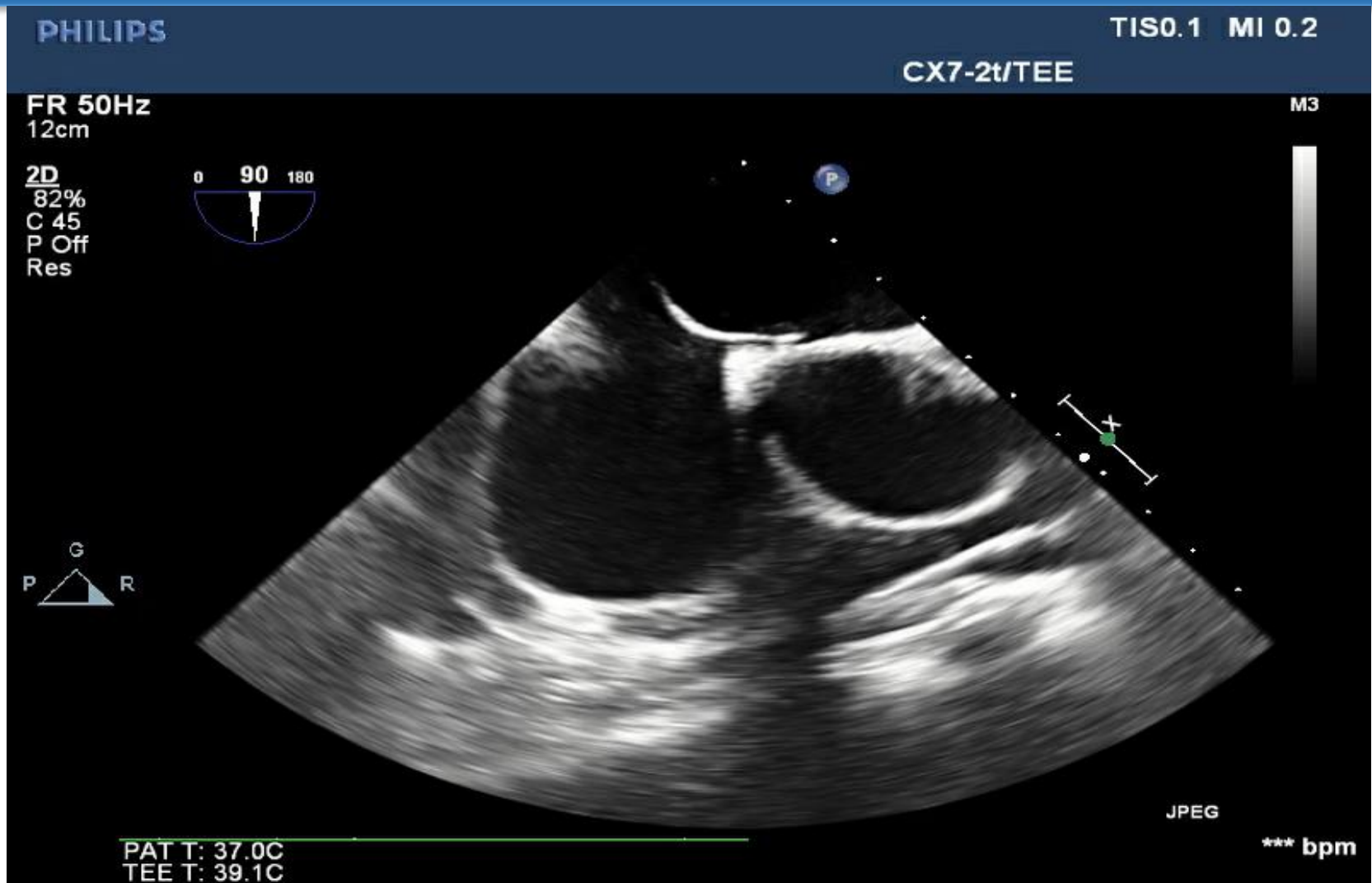
ACM dx.

40x30x50mm

TEE – průkaz PFO v typické lokalizaci

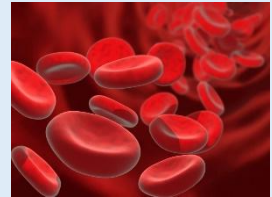
Kazuistika - pokračování

Propuštění z neurologie po 4 dnech

Návrh dalšího postupu:

Vyšetření na **hematologii** k vyloučení trombofilního stavu

Sledování na **kardiologii**

k vyloučení kardioembolizace – Holter

Zařazen na waiting list k **uzávěru PFO**

Obr. 1

Kazuistika – návrh dalšího postupu

Hematologie

Odběr na trombofilní stavy - F V Leiden neg, neprokázány ani další běžné mutace, fibrinogen v normě, vyloučen deficit proteinu C a S

Vyšší homocystein

Doporučení:

- Protidestičková léčba – Trombex 75 mg
- Dokončit kardiologické vyš.+uzávěr PFO
- Kontrola hl. homocysteinu + ev. ac. folicum

Kazuistika - pokračování

Kardiologie

Pacient přichází 19.8.2015

Cítí se dobře, léčbu snáší dobře, chtěl by co nejbližší termín k uzavěru PFO

Doporučení:

Provedeme vícedenní Holter a pokud bude negativní, budeme se snažit zprostředkovat co nejrychlejší řešení PFO

S navrženým postupem souhlasí

Kazuistika - pokračování

Vícedenní Holter naplánován na polovinu září, ale pacient přichází 16.9. po propuštění z jiné nemocnice , kde byl proveden uzávěr PFO Amplazovým katetrem.

-zařídili rodiče

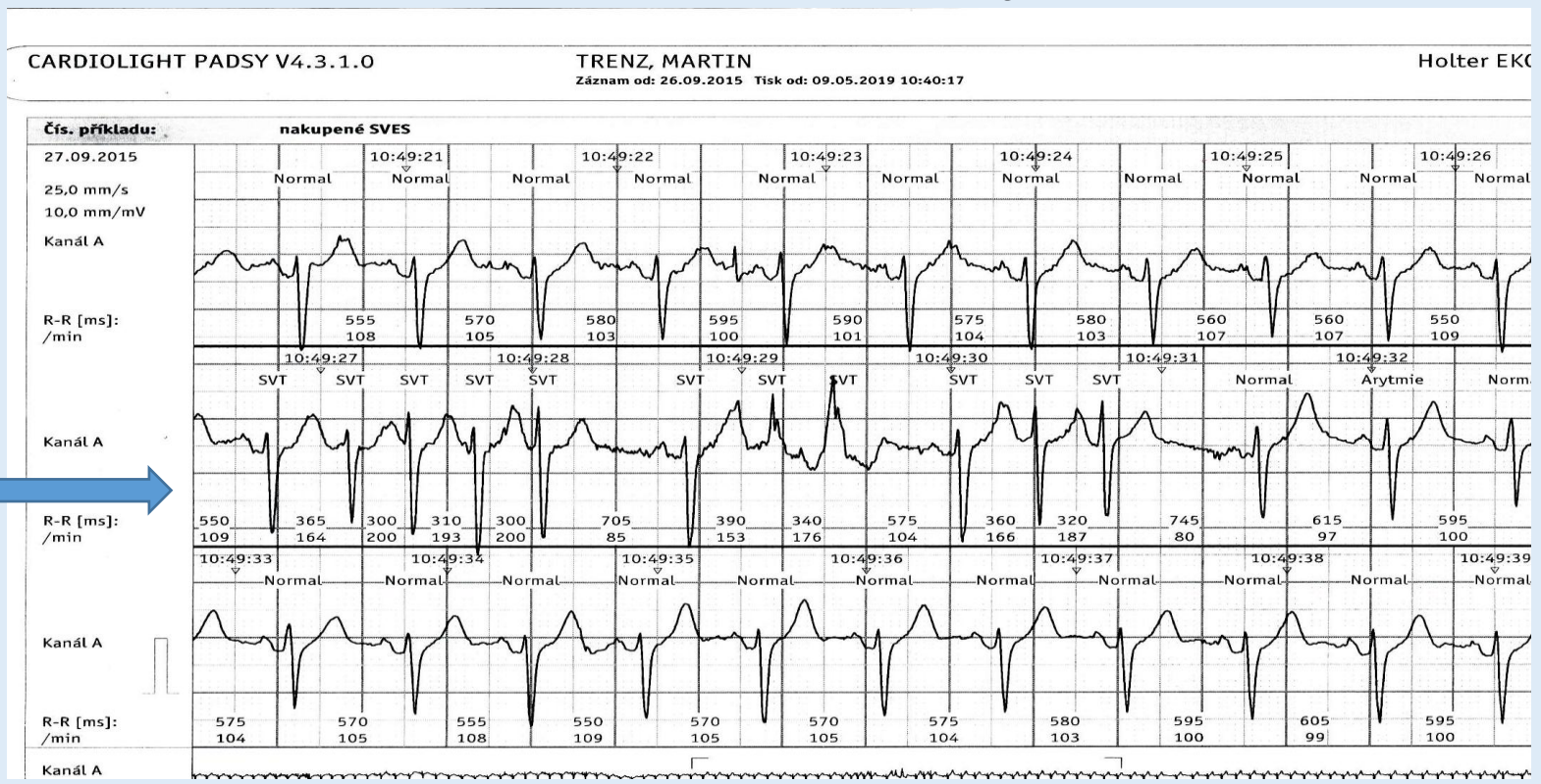
Po uzávěru **paroxysmus fibrilace síní**, který hodnocen jako postprocedurální , asymptomatický, terminován i.v. Propafenonem .

Vzhledem CHADS2VASc 2, stav uzavřen jako paroxysmální FS a zahájena warfarinizace

Kazuistika - pokračování

Holterovo monitorování 5-denní 24.9.-28.9.2015

Během monitorace 8 x epizoda nakupených SVES typu fibrilace síní – od 5 stahů do 20.sec (nejdelší)

Kazuistika - pokračování

Další průběh léčby

Warfarinizace problémová

INR 1,9..2,7..1,5..2,0..3,8..1,4

Převod na NoAK – apixaban 2x5 mg

Atoris vysazen – upravil životosprávu a nechtěl dál užívat

Ac.folicum v dávce 1tbl.denně-úprava hladiny homocysteinu

2x vícedenní Holter s četnějšími izolovanými SVES, žádná FS

Kazuistika - pokračování

Opakované trpělivé hovory s pacientem

- 1) Čím byla CMP způsobena FOA nebo paroxysmem fibrilace síní? nelze odpovědět
- 2) Dala by se FS vyřešit? - t.č. ne – je uzavřeno FOA Ampl.katetrem
- 3) Mohl bych vysadit AK terapii? – raději ne, FS mohla být periprocedurální, ale nemusela, navíc nepoznal
- 4) Co dál?? – nic....

Žít bez omezení, v tuto chvíli žádný další Holter, prav.kontroly a medikace

- 5) Při troše trpělivosti se třeba pacient nějakého nového řešení dočká

„Zdravý určitě nejste, protože dnes už je medicína tak pokročilá, že zdravý člověk neexistuje.“

ZÁVĚR

I při dodržení všech vyšetřovacích postupů se stane, že se optimálního řešení nedobereme....

- 1) I když měl pacient FOA i FS, jeho iCMP i nadále zůstává kryptogenní, protože stejně nevíme, proč k ní došlo
- 2) Při každé kontrole pacienta řeším otázku, zda je AK terapie správná volba, vědoma si jejich rizik
- 3) Neurolog se přiklání k názoru, že jde o iCMP při fibrilaci síní – již vzhledem k velikosti ischemického ložiska
- 4) Arytmolog nemůže v současné době pro pacienta nic udělat, protože FOA je uzavřeno Amplaz.katetrem
- 5) A ambulantní kardiolog? Trpělivě čekat, že to všechno dobře dopadne, ale nemá na to vlastně žádný vliv.....

Děkuji Vám za pozornost

